

Marktstemming juni 2009: prijzen en belangrijke ontwikkelingen

Jan Bolhuis

Het weer in Nederland was de afgelopen periode zacht met redelijk veel zon en voldoende neerslag. De regionale verschillen waren echter groot. Terwijl het in het zuidwesten vrij nat was, heeft het oosten van het land te maken met droogte. De gewassen hebben zich in doorsnee echter goed kunnen ontwikkelen en de melkveehouderij heeft de eerste sneden gras gewonnen die van goede kwaliteit zijn. In een aantal Oost-Europese lidstaten ondervindt de graanteelt hinder van de droogte waardoor de meest recente prognose over de graanoogst in de EU is verlaagd tot 287,9 miljoen ton (vorig jaar 312,8 miljoen ton). Droogteproblemen doen zich eveneens voor in ondermeer Argentinië, Oekraïne en Rusland. Het USDA heeft de verwachting over de wereldoogst van tarwe naar beneden bijgesteld tot 656 miljoen ton. De wereldoogst van maïs wordt geschat op 782 miljoen ton (vorig jaar 787,7 miljoen).

Ondanks de geringere vraag naar olie is de prijs op de wereldmarkt de laatste tijd gestegen tot circa 70 US dollar per vat. De opgaande lijn in de overzeese transporttarieven is tot stilstand gekomen. De transportkosten voor graan tussen US-Gulf en Europa zijn momenteel circa 30 US dollar per ton (vorig jaar 87 US dollar). Het vertrouwen in de dollar is de laatste tijd afgenomen waardoor de dollarkoers ten opzichte van de euro is opgelopen naar circa 1,40. De ECB heeft medio mei de rente met 0,25% verlaagd tot een historisch dieptepunt van 1%.

Kosten

De markt van veevoedergrondstoffen geeft de afgelopen tijd een wisselend beeld. Door de droogte in enkele productiegebieden worden lagere oogsten dan aanvankelijk verwacht. Dit zorgde de afgelopen tijd voor oplopende graanprijzen. De berichtgeving over tegenvallende oogsten leidde bij de verkopers tot meer terughoudendheid en trok meer speculanten aan. Op de sojamarct blijft de stemming wisselend waardoor de prijzen sterk fluctueren. Door de stijgende graanprijzen is aan de daling van de mengvoederprijzen een einde gekomen. De prijs van gasolie loopt de laatste tijd door de hogere olieprijs weer op. Concurrerende aanbiedingen uit het buitenland zetten de prijzen van kunstmest verder onder druk en leidt met name bij stikstofmeststoffen en enkele mengmeststoffen tot een sterke prijsdaling. De prijzen van fosfaatmeststoffen dalen eveneens sterk, de prijsdaling bij de kalimeststoffen blijft voorsnog beperkt.

Opbrengsten

De naar beneden bijgestelde oogstverwachtingen hebben de afgelopen tijd gezorgd voor oplopende graanprijzen waardoor het voor de akkerbouwers toch nog lonend is geworden het graan voor langere tijd op te slaan. De prijs van consumptieaardappelen is de afgelopen maanden iets aangetrokken en bleef daarna vrijwel gelijk. Het prijsniveau op de termijnmarkt biedt voor de nieuwe oogst geen al te hoge verwachtingen. De uienprijs heeft een flink herstel laten zien, maar verandert de laatste weken nog nauwelijks. De export van uien naar Afrika en Maleisië is in vergelijking met vorig jaar belangrijk toegenomen. De uitvoer naar Rusland blijft echter tot nu tot aanzienlijk achter.

De uitvoer van verse groente en fruit van Nederlandse herkomst is volgens de Productschap Tuinbouw in de eerste vier maanden van dit jaar in vergelijking met dezelfde periode van vorig jaar met 20% gedaald. Vorig jaar werd er in deze periode 549 miljoen kg uitgevoerd en dit jaar 440 miljoen kg. De grootste dalingen deden zich voor bij de uitvoer naar Rusland en het Verenigd Koninkrijk. Naast vraaguitval vanuit deze landen is ook het koude weer aan het begin van het jaar van invloed op het aanbod. De prijzen van de glasgroenten stellen tot op heden teleur.

Prijzen van producten en productiemiddelen (in euro per eenheid, inclusief BTW)									
	12-maandsgemiddelde			maandprijzen			april 09 % tov april 08	april 09 % tov mrt 09	stem- ming (a) tov april 09
	mei 07 tm april 08	mei 08 tm april 09	verschil (%)	april 2008	maart 2009	april 2009			
Melk (100 kg)	39,80	33,80	-15	37,70	23,85	23,85	-37	0	-
Nuchtere stierkalveren, zw. bont	105,00	95,00	-10	105,00	125,00	115,00	+10	-8	+++
Vleeskalveren, 2e kwaliteit (kg)	5,15	3,85	-25	4,25	4,20	3,85	-9	-8	0
Slachtkoeien, 2e kwaliteit (kg)	2,10	2,30	+10	2,30	2,20	2,15	-7	-2	0
Vleesstieren, 1e kwaliteit (kg)	2,60	2,85	+10	2,80	2,90	2,80	0	-3	0
Biggen (stuk)	30,00	43,25	+44	37,25	49,50	50,50	+36	+2	---
Vleesvarkens (kg)	1,30	1,47	+13	1,35	1,29	1,35	0	+5	++
Eieren (kooi) (kg)	0,94	0,85	-10	0,75	1,06	0,96	+28	-9	--
Eieren (scharrel) (kg)	0,98	0,94	-4	0,75	1,34	1,20	+60	-10	---
Vleeskuikens, contract (kg)	0,865	0,855	-1	0,885	0,830	0,835	-6	+1	0
Consumptie-aardappelen (100 kg)	11,00	9,75	-11	8,35	9,50	9,85	+18	+4	+++
Tarwe (voer) (100 kg)	22,55	13,65	-39	21,85	12,30	12,20	-44	-1	++
Brouwgerst (100 kg)	26,20	17,95	-31	25,75	.	.	.	.	.
Zaaiuien (100 kg)	9,60	4,80	-50	8,25	2,90	5,20	-37	+79	+++
Rozen (stuk) b)	0,36	0,33	-8	0,29	0,28	0,28	-3	0	.
Chrysanten (stuk) b)	0,21	0,20	-5	0,13	0,24	0,17	+31	-29	.
Tulpen (stuk) b)	0,15	0,14	-7	0,14	0,13	0,11	-21	-15	.
Lelies (stuk) b)	0,45	0,41	-9	0,53	0,52	0,48	-9	-8	.
Phalaenopsis (stuk) b)	4,65	3,75	-19	4,20	3,70	3,30	-21	-11	.
Snijmais (1000 kg)	48,50	49,50	+2	56,50	45,00	45,00	-20	0	-
Standaardbrok A (100 kg)	20,45	20,95	+2	23,30	18,20	18,10	-22	-1	0
Vleesvarkensbrok 1.08 (100 kg)	24,50	25,00	+2	27,75	22,00	21,80	-21	-1	0
Legmeel d.d. fase 2 (100 kg)	25,85	26,30	+2	29,15	23,45	23,45	-20	0	0
Vleeskuikenkorrel m.a.c. (100 kg)	33,20	35,60	+7	36,85	33,20	33,15	-10	0	0
Kalkammonsalpeter (100 kg)	28,75	36,45	+27	36,55	33,75	31,00	-15	-8	---
Tripelsuperfosfaat (100 kg)	60,65	74,10	+22	76,75	68,70	56,45	-26	-18	--
Kaliumchloride 60% (100 kg)	35,80	72,85	+103	45,00	75,60	74,55	+66	-1	0
NP meststof 26+14+0 (100 kg)	42,70	61,85	+45	51,10	57,75	55,60	+9	-4	--
Gasolie (100 liter)	83,90	88,20	+5	94,25	65,80	68,00	-28	+3	++
Rendement staatsobligaties (%)	4,12	3,78	-8	3,98	3,12	3,10	-22	-1	++

a) de actuele ontwikkeling van de prijzen, waarbij 0: vrijwel gelijk, - of +: 1,5-5%, -- of ++: 5-10%, --- of +++: > 10% verandering; b) excl. BTW, bron: VBN.

De negatieve stemming op de varkensmarkt is langzamerhand aan het verdwijnen. De prijzen tonen enig herstel en bewegen zich in een licht opgaande lijn. De wat tegenvallende prijsontwikkeling van vleesvarkens zorgt de afgelopen tijd voor enige terughoudendheid bij de aankoop van biggen. Er is onzekerheid over de ontwikkeling van de varkensprijs voor de rest van het jaar en daarnaast lopen de voerkosten de laatste tijd vanwege de stijgende graanprijzen weer op.

Op de eiermarkt heerst een rustige stemming. De prijzen zijn licht dalend, wat niet ongewoon is voor de tijd van het jaar. De kooplust bij de industrie is matig. Het aandeel aanwezige kooihennen in Nederland daalt verder en lag in het eerste kwartaal van dit jaar op 43,5%. In Duitsland is een belangrijke afnemer van kooieieren deze maand omgeschakeld naar scharreleieren. De afzet van kuikenfilet loopt goed. De afgelopen tijd zijn weer diverse acties geweest bij een aantal retailers waarbij kipfilet tegen lage prijzen werd aangeboden. Over het eerste kwartaal van dit jaar zijn de huishoudelijke aankopen van kip volgens het GFK in volume circa 7% hoger dan in dezelfde periode van vorig jaar. De bestedingen namen 3% toe wat duidt op lagere prijzen.

Op de zuivelmarkt zijn de prijzen de afgelopen tijd stabiel, maar laag. Voorlopig lijkt er nog geen verbetering op te treden. Door de tegenvallende ontwikkelingen op de zuivelmarkt zijn de voorschotprijzen van melk verlaagd.

De vraag naar melkkoeien is door de lage melkprijs verder afgenomen, waardoor de prijzen van gebruiksvee dalen. De handel in slachtrunderen verloopt moeizaam. De vraag naar rundvlees wordt in negatieve zin beïnvloed door de economische crisis. De prijzen van nuchtere kalveren zijn flink opgelopen, maar de laatste weken heeft door de afnemende vraag een prijsdaling ingezet. De afzet van kalfsvlees verloopt bij een niet al te ruim aanbod redelijk, waardoor de prijzen zich stabiel ontwikkelen. Wolven wordt vlot verhandeld tegen licht oplopende prijzen.